

Dr. Kazarov: Thakirische
Religion
Pamph. Wissowa: Real-encyc.
class. Bd. VII A.
Pflanzung d. Christen in Thakir
-Lappan

B. θρησκευτικά ἔθιμα καὶ συνήθειαι

I. Ὁ Ἡρόδοτος V 8 περιγράφει τὸν τρόπον ταφῆς τῶν εὐγενῶν τῆς Θράκης (διὰ τὸ κεῖμενον βλ. Semenow, Woch. f. Kl. Philol. 1911, 1429) ὁ νεκρὸς ἐξετίθετο καὶ ἐμοιρολογεῖτο ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κατόπιν ἔθου-
άζετο ζῶν καὶ διοργανοῦτο συμπόσιον. Ὁ νεκρὸς κατόπιν ἢ ἐκρίετο ἢ ἐθάπτετο· ἐπὶ τοῦ τάφου ὑφ' αὐτοῦ τύμβος καὶ ἐγίνοντο ἀγῶνες (πιθανόν
νεκρικοὶ ἀγῶνες) Malten, Röm. Myth. 1923/24, 331. Semter, Volksk. im Alt-
sprachl. Unterr. I 163, Freistedt, Altchristl. Totengedachtnisstage
80, Myres, Who were the Greeks 394) εἰς τοὺς ὑπεῖους τὸ μεγαλύτερον
βραβεῖον διετίθετο διὰ τοὺς παλαιστάς. Τὰς συνθεσίας τῆς ταφῆς μνη-
μονεύει καὶ ὁ Ξενοφῶν Ἑλλην. III 2, 5, αἱ Ὀδρῦσαι μετὰ τὴν μάχην
θάπτουν τοὺς νεκροὺς των, πίνον πολὺ κρασί καὶ διοργανῶσιν ἐπι-
δρομίας. Ἐπιγραφαὶ ἀπὸ τοῦς ῥωμαϊκοῦς χρόνους μαρτυροῦν τὸ ἐτήσιον
νεκρικὸν δεῖπνον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ νεκροῦ καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ro-
lienbest καὶ Θρακικὴν Μακεδονίαν ἢ ἑορτὴ αὕτη συνεταυτίσθη μὲ τὴν
λατρείαν τοῦ Διονύσου, Bz. Suppl. Bd. III σελ. 1145, Bd XV σελ. 1528
Bd. IA σελ. 1111. Nilsson, Beitr. zur Rel. II 149. Picard et Avezon
Bull. hell. XXV III 38, Bitrem, Symbol. Osloens III 43. Collart, Bull. hell.
LIV (1930) 385, LV. 58 πρβλ. τὴν ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν ἀπὸ τὴν κάτω
Μοισίαν, Salac, Rozpravy Česk. Akad. 74, 37 ἀρ. 18 καὶ ἐπ' αὐτοῦ Seyrig
Rev. hist. Rel. X LVI 275, ὁμοίως τὴν ἐπιγραφὴν ἀπὸ τὸν Ἰστρον SEG
I 330 πρβλ. Casson Journ. rom. stud. XVII 98. Εἰς τὸ ἐπιτύμβιον ἐπί-
γραμμα ἀπὸ τὸ Μάλκο-Τίρνοβο, Rev. ét. anc. XXXI 311, GMS, V 154 ἀρ.
2 ὑποδηλοῦται ὅτι νεκρὸς μυστίπολος.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου διήγησις διὰ τὸν διπλοῦν τρόπον ταφῆς τῶν
Θρακῶν δὲν ἐξηκριβώθη ἱκανοποιητικῶς, ἀπὸ τοὺς πολυαριθμοὺς καὶ
διαμορπωμένους εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς Θράκης τύμβους. Τό
παρά τοῦ Skorpil εἰς τὸ βιβλίον του "Mogili" (Φ/πολις 1898, Βουλγ.
συλλεγέν ὑλικόν, προέρχεται τὸ πλεῖστον ἀπὸ τυχαίως ἀνασκαφῶν μὴ ἐ-

σιστημονικῶς ἐξελεγχθέντας. Κατά τὰ τελευταῖα ἐγένετο πρῶτον ἀρχή μεθοδικῆς ἀνασκαφῆς τῶν χωμάτων [Tumuli] , ἀλλὰ τό μέχρι σήμερον προκείμενον καί ἐξακριβωθέν ὕλικόν δέν εἶνε ἱκανόν ἐπαρχῶς νά μᾶς πληροφορήσῃ διὰ τήν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῶν τάφων καί τῆς ταφῆς. Ἐδῶ ἀρκοῦμαι νά δώσω σύνοψιν τῶν σπουδαιότερων εὐρημάτων (πρβλ. Vulpe, L'âge du fer dans les regions uraces 24).

Ὁ ὑψίστον ἐνδιαφέροντος τύμβος "Kukona-Mogila" παρὰ τό Δουβανλί περ. Φ/πόλεως, δυστυχῶς, κατεστράφη τελείως ἀπό τοὺς ἀρχαιολόγους· διὰ τήν καταγραφὴν βλ Diakonoffsch: BIAH III 111. Filov αὐτ. IV 27. Rostowzew, Recueil Kondakov 243. Skythien u. der Bosphorus I 536 Dölger IXΘYC IV 104. 105. 106. Κατά τήν ἐκσκαφὴν ἀνεκαλύφθη ἐν τῷ τύμβῳ μεγάλος ἀριθμός κανονικῶν, μέ τήν κατεύθυνσιν πρὸς τὰς ἄνω διευθυνομένην, βόθρων, διαφόρων μεγεθῶν (διὰμ. καί ὕψ. 0,50-2,20 μ.). Εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἦτο κατεστραμένος ἀπὸ ἀκατεργάστους πλίνθους, εὐρέθησαν ὑπολείμματα ὀστέων χοίρων.

Κατά τό ἔτος 1929 ἀνεσκάφη ἑνὶ τῶν τοῦ Kukona Mogila ὁ ἐπινομαζόμενος Basova-Mogila, ὅστις εἶχε διὰμέτρον 35 μ. καί 6 μ. ὕψ.. Εἰς τό μέσον τοῦ τύμβου 2μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας ἀνεκαλύφθη θυσιαστήριον (διὰμ. 2,20μ.) ὅμοιον μέ τοὺς βόθρους τοῦ Kukona-Mogila, περιεῖχε μαλακόν χυμὸν καί συντρίμματα ἀχράντων ἀγγείων ἀπὸ ἄργιλλον, ἐγχωρίου ἐργασίας. Κάτωθεν τοῦ βόθρου ἀνεκαλύφθησαν σπασμένα τεμάχια ἐνός ἀναγλύφου Pelike καί ἐνός ἀχρωματίστου ἀγγείου ἀπὸ ἄργιλλον μέ δύο ὠτία, ἐγχωρίου ἐργασίας. Ὁ τάφος ἔκειτο περίπου 2 μ. κάτωθεν τοῦ εδάφους τοῦ τύμβου, κατὰπρῶτον διέκρινε τις ἕνα ὀρθογώνιον βόθρον, 3x2μ. ἐν τῷ ὁλοίφῳ εὐρίσκετο ὁ νεκρικός θάλαμος (1,80x1,10μ.) ἐκτισμένος ἀπὸ τετράγωνες πέτρες, οἱ ὁποῖες μόνον ἐσωτερικῶς ἦσαν κατεργασμέναι καί καλυμμέναι μέ δοκούς. Εἰς τό δυτικόν ἡμῖσι τοῦ τάφου ἔκειντο ἕνας ὀρειχάλκινος θώραξ, 2 σιδηραὶ αἰχμαὶ ἀκοντίων, σιδερένια καρφιά, τό ἄνω μέρος μαχαιριδίου, 40 ὀρειχάλκιναι αἰχμαὶ βελῶν, τριῖς ὀρειχάλκιναι ἀγκυραὶ, ὀρειχαλκίνη ὑδρία, ἀγγεῖον ὀρειχάλκινον

μέ μεγάλο στόμιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο τοποθετημένος ὀρειχάλκινος κύλιξ μέ ἓνα ὠτίον. Κάθος ὀρειχάλκινος μέ δύο ὠτία, ὀρειχάλκινος κύλιξ, ἐν τῷ ὁποίῳ εὗρίσκοντο 4 ἀργυρᾶ ἀγγεῖα, ἦτοι κάθος μέ ἓν ὠτίον, ἓνα ἐν μέρει ἐπιχρωματισμένον φυτόν ἀποτελειωμένο μέ τό ἐμπρόσθιον μέρος ἀλόγου, κύλιξ μέ δύο ὠτία, τοῦ ὁποίου τό ἐσωτερικόν ἦτο κοσμημένον μέ χαραγμένην καί ἐπιχρυσωμένην εἰκόνα γυναικείας μορφῆς ἱππευούσης παρά τήν ἀκτὴν (Ζελήνη), τέλος ἓνα *Omphaloschale* ἐν τῷ ὁποίῳ ἔκειντο ὑπολείμματα ὀστέων, ἡ περιφέρεια τοῦ δίσκου δεικνύει εἰκόνα ἀρματοθρομίας, εἰς τήν ὁποίαν συμμετέχουν τέσσαρα τέθριππα - ὅλα τά ὀρειχάλκινα ἀγγεῖα φέρουσιν χαραγμένο τό θρακικόν ὄνομα ΔΑΔΑΛΕΜΕ, πιθανόν τό ὄνομα τοῦ κατέχου. Πρός τούτοις εὗρέθησαν εἰς τόν τάφον 2 ἀττικάί ἀνάγλυφοι ὁμοίαι καί ἓνας ἀπό ἀργίλλον κύλιξ μέ ἓνα ὠτίον, χρωματισμένος μαύρος, εὗρέθη κειμένη ἐπὶ τοῦ θώρακος χρυσή ἐπιστήθιος πλάξ ἀπό λευκοσίδερο, ὁ τάφος ἀνήκει εἰς τό τέλος τῆς 5. ἐκ. ἡ γυναικίς δεκαετηρίδας τῆς 4. ἐκ. π.Χρ.

Πλησίον τοῦ Bassona-τάφου ἀνεκαλύφθησαν ἀκόμη τρεῖς μικρότεροι τύμβοι, ὁμοίως μέ τοὺς δύο.

Ἄλλος τύμβος ἀνεσκάφη κατὰ τό 1830, περίπου 1/2 χμ. δυτικῶς τοῦ Bassona-μνημείου εἰς τήν περιοχὴν "Musovitzza" εἶχε ὕψ. 4μ. διάμ. 32. Ἀνῶθεν εἰς ὀλίγον βάθος καί εἰς τό μέσον τοῦ τύμβου ἀνεκαλύφθη τάφος, τῶν τελευταίων ρωμαϊκῶν χρόνων. Ὁ ἀρχικός τάφος ἔκειτο κάτωθεν τοῦ τύμβου καί εἶχε τό σχῆμα ἐνός μή τελειοποιημένου τετραγώνου βόθρου, μήκους 3,50μ. πλάτους 2μ. βάθους 1,50μ. ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ νεκρός, πιθανόν, ἦτο τοποθετημένος ἐπὶ ἀκατεργάστου ξύλου Holzarg. Ζηχδόν 20 ἐκμ. ἐπάνω ἀπό τόν τάφον ἐξηκριβώθησαν ὑπολείμματα ἀπό σιδήρου καί ἀνθρακα (ἴσως μεταγενέστεραι θυσίαι νεκρῶν) τά περισσότερα τῶν κτερισμάτων ἔκειντο γύρω ἀπὸ τήν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ παρά τούς πόδας εὗρέθη ὀρειχάλκινον ἀγγεῖον. Συνελέγησαν τά ἀκόλουθα ἀντικείμενα : Ἐπιστήθιος πλάξ ἀπὸ ἔλασμα χρυσοῦ, τῆς ὁμοίας τοῦ περιθώριον ἦτο κοσμημένον μέ ¹⁶σκαλισμένας καί καλὰ ἐπεξεργασμένας

θους εὐρίσκετο χρυσῇ ἐπιστήθιος πλάξ μέ χαραγμένα γεωμετρικά κο-
σμήματα βαρβαρικῆς ἐπιθράσεως, παρά τὴν ἀριστεράν χρῆρα εὐρέθη
χρυσοῦς δακτύλιος μέ ἐγχαραγμένην εἰκόνα τοῦ ἱπέως καί ἡμιεξη-
λειμμένην ἐπιγραφὴν. Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, ἔ-
κειντο τακτοποιημένα εἰς ἓνα κανονικόν τετράγωνον ἐπάνω ἀπὸ 50
μικρά ἀντικείμενα: προϊστορικά πέτρινα ὄπλα, μία πλάξ ἀπὸ ἄργιλ-
λον κοσμημένη μέ 7 σειρὰς μικρῶν ὀπῶν, ἀμφορεύς ὕψους μόνον 0,04μ.
μικρόν πινάκιον (πιθανόν παιγνίδιον) ἀδαμαντόπετρες, 2 γυάλινα
διαμάντια μέ κυανὰ καί κίτρινα δείγματα, 6 δίσκοι ἀπὸ ὄστρακα, ὀ-
ρειχάλκινο φυλακτό κλπ. Παρά τὸν ἀριστερόν ἀγκῶνα τοῦ σκελετοῦ
εὐρέθη ἡ βάσις δίσκου χρωματισμένου μαύρου. Εἰς τὴν βορειανατολι-
κὴν γωνίαν τοῦ τάφου εὐρέθησαν συντρίμματα ἀττικῆς ἀναγλύφου ὀ-
δρίας, εἰς τό στόμιον τῆς ὁποίας ἔκειτο μαῦρος δίσκος, παρά τὴν
ὕδριαν ἔκειτο μικρά ἄρτερά χρυσῆ. Εἰς τὴν στοιβάδα ἐπὶ τοῦ
τάφου εὐρέθησαν συντρίμματα πύργου ἀμφορέως ἀπὸ ἄργιλλον. Ὁ
τάφος ἀνήκει εἰς τὴν 5. ἐκ. π. Χρ.

β) Lozarskata Mogila. 8μ. διάμ. τῆς βάσεως 50μ.. Εἰς βάθος
3μ. ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ τύμβου καί νοτιανατολικά τοῦ κέντρου
τοῦ εὐρέθη σαρκοφάγος ἀπὸ ἀμμόλιθου 1,80μ. μήκ. 0,77μ. πλάτ. 0,96
μ. βάθ. περιεῖχε σποδὰς καί μέρος τῆς κλίνης ἀπὸ ξύλο. Εἰς τὰ
κτερίσματα εὐρέθησαν ἀνάγλυφος λήκυθος, σιδηροῦς δακτύλιος καί
σιδηροῦν ἀντικείμενον εἶδους σιδηρᾶς καρφίτσας. Ὁ τάφος χρονολο-
γεῖται ἀπὸ τὴν 5. ἐκ. π. Χρ.

γ) Golemata Mogila. 7μ. διαμ. τῆς βάσεως 45μ.. Ὅι τοῖχοι τοῦ
τετραγώνου νεκρικοῦ θαλάμου, μήκους 2,33μ. πλάτους 1,08μ. βάθους
1,14μ. ἦσαν κτισμένοι ἀπὸ διπλῇ σειρᾷ τετραγώνων λίθων, τό πά-
τωμα ἦτο στρωμένο μέ τέσσαρες πέτρινες πλάκες, οἵτινες σχημάτιζαν
εἶδος ἀετώματος (κορυφῆς). Εἰς τό μέσον τοῦ δυτικοῦ πηήματος ἡμί-
σεως τοῦ τάφου ἔκειτο ἡ σποδός τοῦ νεκροῦ, πρὸς τούτοις 2 χρυσαί
ἐπιστήθια πλάκες, στολισμέναι μέ σκαλισμένα κοσμήματα βαρβαρικῆς

Υπόλοιπα χρωμάτων, εὑρέθησαν τὰ ἀκόλουθα κτερίσματα: 1. χαλινός ἵππου ἀπὸ ὀρείχαλκον 2. κοντό σπαθί ἀπὸ σίδηρο 3. σιδηραὶ αἰχμαὶ ἀκοντίων 4, δύο σπασμένα ἀγγεῖα ἀπὸ ἄργιλλον 5. διάδημα ἀπὸ ἔλασμα χρυσοῦν μὲ γεωμετρικὰ χαραγμένα στολίσματα, σπασμένον εἰς δύο μέρη, τὸ ἓνα ἡμιθῦ εὐρίσκετο παρὰ τὸν ἀριστερὸν πόδα, τὸ ἕτερον ἡμιθῦ παρὰ τὴν δεξιάν χειρα τοῦ σκελετοῦ 6, ὀρειχάλκιναί αἰχμαὶ βελῶν 7. ἓνα ὀρειχάλκινον ἄγχιθρον. Πιθανόν ὅτι αὐτός τάφος νά προέρχεται ἀπὸ προγενεστέρους χρόνους (6-4 ἐκ. π.Χ.). Διὰ τὸν χρόνον τῶν λοιπῶν τάφων οὐδέν ἐξηκριβώθη. Ὑπολείπεται νά προσθέσωμεν ὅτι εἰς τοὺς κεντρικοὺς τάφους, οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἐντῷ φυσικῷ ἐδάφει ὑπὸ τὸν πόδα τοῦ λόφου καὶ μάλιστα εἰς ὀρύγματα τὰ ὅποια ἐκλείοντο ἄνωθεν μὲ μίαν ξυλίνην κατασκευήν. Οἱ παράπλευροι τάφοι εὐρίσκοντο ὅλοι μαζί ἄνωθεν τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους εἰς τὴν στοιβάδα τοῦ τύμβου καὶ δέν προσφέρουν κανένα ἔχνος ξυλίνης κατασκευῆς. Ἡ σχέσις τῶν δύο ὁμάδων δέν μπορεῖ νά καθορισθῇ μετὰ βεβαιότητος, εἶνε δυνατόν, ὅτι οἱ παράπλευροι τάφοι τῶν ἐπὶ τούτων φονευθέντων γυναικῶν καὶ παιδιῶν ν' ἀνήκουν εἰς ἐκείνους τοὺς ἄνδρας, οἱ ὅποιοι εἶχον ταφῇ εἰς τοὺς κεντρικοὺς τάφους

Χρωματισμένοι ὀκλαδὸν σκελετοὶ ἐμφανίζονται διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν Βουλγαρίαν εἰς τάφους παρὰ τὸ ἐκείθε. Κατ' ἀναλογίαν τῶν νοτιορωσικῶν εὐρημάτων ὀφείλομεν ν' ἀποδώσωμεν τοὺς ἡμετέρους τάφους εἰς τοὺς σκυθίους παισιδάκτους, οἵτινες εἰς τὴν Δοβρουτσάν καὶ ἀκόμη νοτιώτερον εἰσώρμησαν (Ропов, BIAB VI 89. Rostowzew, Skythien I 54f.).

Εἰς τὸν τύμβον παρὰ τὴν Κωνσταντῖαν (Schuchhard u. Traeger, Prähistor. Ztschr. X 152) ἔκειτο ὁ σκελετός ὀκλαδὸν εἰς ὠσειδῆ βόθρον 1,10x0,55 τελειῶς ἀβαθῆ, μόνον 0,20μ. ἐμβυθισμένον εἰς τὸ φυσικόν ἐδαφος, κεκλιμένος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς μὲ τὰ γόνατα πολὺ ἰσχυρῶς τραβηγμένα. Κάτωθεν τοῦ νεκροῦ καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ἦτο πασπαλισμένον κονιορτοποιημένον χρῶμα. Κάτωθεν τοῦ νεκροῦ καὶ ~~ἐκείθεν~~. Καὶ αὐτός ὁ τάφος εἶνε πιθανόν σκυθικός. Νοτίως τῆς Κωνσταντῖας, διαρκοῦντος τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἀνεσκάφησαν ἀρκετοὶ τάφοι, οἵτινες ὅμως δέν ἐξειρευνήθησαν ἐπιστημονικῶς. Εἰς μερικοὺς τάφους εὐρέθησαν δύο πλησίον ἀλλήλων κείμενοι σκελετοὶ, ἄνδρος καὶ γυναικός. Ἀπεκαλύφθησαν ἐπίσης τάφοι μὲ ~~ἰπποφύλας~~ εἰς ἓνα τάφον ἔκειντο ὑπόλοιπα ἐπιχρυσωμένου κέρατος (ποταρίου) (Fr. Scott, Dobrudscha-Boia της ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1912 ἀρ. 158f.). Ἐν συνεχείᾳ ἐπεθύμουν νά μνημονεύσω ὅτι ἤδη εἰς τὰς νεολιθικὰς ἐγκαταστάσεις συναντῶνται τάφοι ταφῆς ὀκλαδῶν, οὕτω ἀπεκαλύφθησαν εἰς τύμ-

ἦβον παρά τὸ Bal-bunar (Ρουστούκιον) 25 ὁκλαδόν·οἱ νεκροὶ εἶνε τοποθετημένοι ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν γῆν, μέ ὀλίγας ἐξαιρέσεις ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς, ὡς κτερίσματα εὐρέθησαν μόνον ἀγγεῖτα ἀπὸ ἄργιλλον καὶ πέτρινοι πελέκεις (Mikon BIAB IV 277). Ὁκλαδόν ταφαὶ ἐξηκριβώθησαν καὶ εἰς τύμβους παρά τὸ Ρουστούκιον, GMS 1922-25, 69 πρβλ ἀκόμη Kazanow, Beitr. 86. Οἱ τάφοι αὐτοὶ ὅμως δέν παρουσιάζουν οὐδέν ἔχνος βαμμένων νεκρῶν. Πλησίον τοῦ χωρίου Muzajilar (περ. Razgrad εἰς τὴν Β. Βουλγαρίαν) βρίσκεται τύμβος ὕψους 20 μ. ὅστις περιτριγυρίζεται ἀπὸ 10 μικροτέρους τύμβους, δύο ἐκ τῶν τελευταίων ἀνεσκάφησαν τελευταίως ἀπὸ τὸν G. Fehér (Archéol. Hungaria VII 81). Εἰς αὐτὸν εὐρέθησαν καὶ ἕνας σκελετός σκύλου καὶ τὰ ὑπόλοιπα τῶν κεκαμένων ὀστέων τοῦ νεκροῦ. Οἱ τοῖχοι ἑνὸς νεκρικοῦ θαλάμου (4x5) ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο 1,60 μ. κάτωθεν τοῦ ἐδάφους ἦσαν στρωμένοι μέ ξυλίνους δοκοὺς, ὀριζοντίως τοποθετημένους, ἀπὸ ἐπάνω ἤτο στοιβαγμένη πλῆθος ἀπὸ ἀκατέργαστες πέτρες. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀπὸ ἄργιλλον κεκαλυμμένου ἐδάφους ἔκειτο τετράγωνος πλάξ ἀπὸ ἄργιλλον χαραγμένη μέ γραμμάς. Εἰς τὰ προσαρτήματα εὐρέθησαν μερικὰ ἀγγεῖτα ἀπὸ ἄργιλλον, 6 χρυσᾶ κομβία, ὀρειχάλκινα φυλλάδια, ἀργυρὰ κεφαλὴ Διονύσου κλπ. Ὁ τάφος προέρχεται πιθανόν ἀπὸ τὴν 4. ἐκ, π.Χ.

Εἰς τύμβον ἀνωτῆς συνοικίας Bal-bunar εἰς Βάρναν (Ὁδησσός) ἀνεκαλύφθη νεκρικός θάλαμος ἐκτισμένος μέ τετραγωνικοὺς λίθους (πλάτος καὶ μῆκος 0,85 μ. βάθος 0,91 μ.) τοῦ ὁποίου οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐπιστρωμένοι ἀπὸ ἀσβεστοπύρρου καὶ χρωματισμένοι κόκκινοι. Εἰς τὸν τάφον εὐρέθησαν : ὀρειχάλκινος ὕδρια, ἀρύβαλλος μέ ἐγχρώμους ἀναγλύφους παραστάσεις, σπασμένον τεμάχιον ἐγχρώμου ἀγγείου ἀπὸ ἄργιλλον, δύο ἀγγεῖτα ἀπὸ ἀλάβαστον, μολύβδινος προσωπίς, strigilis Εἰς τὴν στοιβάδα τοῦ τύμβου εὐρέθησαν ὑπόλοιπα ταφῆς τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, BIABVI 68 πρβλ. ἀκόμη τὸ εὔρημα τοῦ τύμβου παρά τὴν Βάρναν Oesterr. Jahresh. III παράρτ. 67. Διὰ τοὺς θολωτοὺς τάφους εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Καλλατῶν καὶ Τόμων βλ. Tafrali, Arta xi Archeologia I 1 (1927) I 7, I 2 (1928) 23. Rev. Arch. 1925 I 742, Rostowszew, Skythien I 494.

Νεκρικός θάλαμος εἰς τύμβον πλησίον τοῦ χωρίου Orăleşenetz (περ. Cîrpan εἰς τὴν Ν. Βουλγαρίαν) ἐκτισμένος ἀπὸ ἀκατέργαστες πέτρες ἠνοίχθη ὑπὸ χωρικῶν καὶ κατεστράφη. Εἰς αὐτόν εὐρέθησαν, χρυσῇ ἐπιστῇ

θιος πλάξ ἐγχωρίου κατεργασίας μέ χαραγμένα κοσμήματα (11 διπλοῖ ὁ-
μόκεντροι κύκλοι, 4 παραστάσεις ἐνδεδυμένων γυναικῶν) ὀρειχάλκινος
κανάτα, ὀρειχάλκινος καθρέπτης, σπασμένα κομμάτια ἀναγλύφων βάζων καί
ἄλλων ἀγγείων ἀπό ἄργιλλον (Ἀρύβαλλον, λήκυθος) 2 λαβαί ἀγγείων ἀπό
ὀρεῖ χαλκον, Diakonitsch GBPI 1930, 187.

Τό 1929 ἀνεσκάφησαν εἰς τὰ περίχωρα τοῦ χωρίου Ἀλεξάνδροβο περ.
Σόντζα εἰς τήν Β. Βουλγαρίαν, 4 μικρότεροι τύμβοι προερχόμενοι ἀπό
τὴν 5-4 ἐκ. π.Χ., οἵτινες ἐλάχιστα κτερίσματα περιεῖχον (συντρίμματα
ἀγγείων) καί ἐξηκριβώθησαν δύο τάφοι, ὅπου τὰ κεκαμένα ὅσά ὁμοῦ μέ
ἄνθρακας ἐτοποθετήθησαν ἐντός ἀγγείου ἢ ἴσως ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἔδα-
φος. Εἰς τρίτον τύμβον, ὁ νεκρός ἦτο τοποθετημένος ἐπὶ τοῦ χώματος καί
μάλιστα ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς ὀκλαδῶν, κεφαλὴ βορειοδυτικῶς, ἀνα-
τολικῶς τοῦ σκελετοῦ εὐρέθησαν συντρίμματα μόνον ἀγγείου ἀπό ἄργιλλον

Παρά τὸ χωρίον Nadežda (περὶ τοῦ) ἀνεσκάφη τύμβος τῶν αὐτῶν
χρόνων: τὰ ὄχι τελείως καμένα ὅσά καὶ τὰ κτερίσματα, ἦτοι φυλλάδιον
ὀρειχάλκου θρακικοῦ τύπου, σπασμένα κομμάτια σιδηρᾶς μαχαίρας, λαβὴ
ἀγγείου ἀπό ἄργιλλον, ἔκριντο εἰς μικρὸν ἀνοιχτόν θωμάτιον (ὕψος
0,25 φάρδος 0,15 μήκος 0,20 μ.). Εἰς ἕτερον τύμβον τῆς αὐτῆς περιφε-
ρείας ἀνεκαλύφθη ὁμοίον πέτρινον ριβῶτιον (0,27x0,32) μέ τὰ ἀκόλου-
θα κτερίσματα: σιδηρά αἰχμὴ ἀκοντίου, σιδηρά κεκαμμένη μάχαιρα
καί δύο σπασμένα ἀγγεῖα ἀπό ἄργιλλον. Τό γεγονός ὅτι δέν εὐρέθησαν ὡ-
σὲν ταφῆς οὔτε εἰς τάφον οὔτε εἰς τύμβον, γεννᾷ τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι εἰς
τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὑπάρχει κενοτάφιον.

Πλησίον τοῦ χωρίου Malka-Brestitza περ. Teteven εἰς τήν Β. Βουλ-
γαρίαν ἐξευρευνήθησαν 10 μικρότεροι τύμβοι, ἐκ τῶν ὁποίων 6 τάφοι
σποδῶν καί 4 σκελετῶν. Εἰς τὰ κτερίσματα εὐρέθησαν: ἀπὸ βραχιόλι ἀ-
πὸ ὀρειχάλκου καί σπασμένα κομμάτια ἀπὸ ἄργιλλον, σιδηραὶ αἰχμαὶ ἀκον-
τίων καί δύο φυλλάδια ὀρειχάλκου. Οἱ τάφοι αὗτοί προέρχονται ἀπὸ προ-
γενεστέρας χρόνου τῆς μεταλλικῆς περιόδου (Mikon-BIAB 153;

Εἰς τάφους σκελετῶν παρὰ τὸ Alexandrovo ; Nadeždo, Malka, Besni-

tza, Ballovo, Vlasko-selo, Bedjakovo, Zazeva Sivada, Kukova-Mogila Musovitza καὶ Arabadzijska-Mogila παρὰ τὸ Δουβανλί εὐρέθησαν, μέ-
 ἐλαχίστας ἐξαιρέσεις, μόνον γυναικεῖα κοσμήματα, ἀγγεῖα ἀπὸ ἄργι-
 λλον καὶ ὀρείχαλκον. Ὅπλαλείπουν. Ἀντιθέτως εἰς τοὺς τάφους σποδῶν
 συναντῶμεν ὅπλα. Ἐξ αὐτῶν ὀφείλομεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι διὰ μὲν
 τοὺς ἄνδρας νεκροὺς ἐσυνθηθίζετο ἡ καῦσις, διὰ δὲ τὰς γυναῖκας ἡ
 ταφή (Μικον αὐτ. VI 170). Ἐάν ὅμως ἡ πρᾶξις αὕτη κανονικῶς ἐπι-
 κρατοῦσε εἰς ὅλας τὰς θρακικὰς φυλάς, δὲν δυνάμεθα ἀκόμη μετ' ἀσφα-
 λείας νὰ ἰσχυρισθῶμεν, **δέετι** εἰς τὸν θολωτὸν τάφον παρὰ τὸ Mezsek
 ἐξηκριβώθησαν δύο τάφοι καμένων γυναικῶν (ἀσημοσίενοι εἰσέτι). Μό-
 νον αἱ περαιτέρω ἔρευναι τῶν τούμουλων καὶ ἄλλων περιοχῶν τῆς Βουλγα-
 ρίας, θά λύσουν τὸ πρόβλημα αὐτό (Εὐκλιν BIAB VII 275).

Γ^ο Lu-Tène

Τάφος μέ τεφοδόχον ἀπὸ τὰ μέσα τῆς ἐποχῆς Γ^ο ἀπεκαλύφθη εἰ-
 τύμβον πλησίον τῆς Ζαζέβα, ἐξ εὐδρίαν ὕψους 32 ἑκμ. ἥτις ἦτο σκε-
 πασμένη με πέτρινη πλάκα, ἐκτεθέσαν ἓνα σπασμένο σιδηροῦν ξίφος καὶ
 λόγχη, ἓνα μικρὸν ἀγγεῖον ἀπὸ ἄργιλλον καὶ ὑπόλοιπα κεκαμένων ὀστῶν
 (Popow, Mater. zur Gesch. von Sofia V 31). Ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους
 προέρχεται ἓνα τύμβος παρὰ τὴν Bela-Slatima (περ. Vratza) εἰς
 τὴν θέσιν τῆς καύσεως εὐρέθησαν τὰ σκόλουθα πλὴν τῶν ὀστῶν : δύο
 χαλινόι, ἑκτῶν κελτικοῦ τύπου, μερικά σπασμένα ἀντικείμενα ἀπὸ ἄρ-
 γιλλον, πιθανῶς ἀπὸ ἱπποσκευὴν (GMS 1921:178) %

Εἰς τὴν Δακίαν ἐπεκράτει ἡ συνήθεια, ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς με-
 ταλλικῆς περιόδου, τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν, ἡ ὁποία διετετρήθη καὶ
 εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, Parvan, Gefica 773.776.800. Compt. Rend
 1926.95. Vulpe, Dacia I 188.

Γ^ο οἱ ἀρ-
 κτεῖται τι-
 φοι εἰς τὰς
 ζαζέβα
 ἐκτεθέσαν
 ἓνα σπασμένο
 σιδηροῦν
 ξίφος καὶ
 λόγχη

Εἰς τοὺς θρακικοὺς τούμους εὐρέθησαν πολλαὶ ἄμαξαι με πλου-
 σίαν διακόσμησιν, ἀλλὰ ἕως τώρα, ὡς φαίνεται, μόνον ἐν τάφους ρωμα-
 ῖκῆς ἐποχῆς ὅπως π.χ. ἐν τῇ „Duchova Mogila“ Γ^ο Iambol (Seure, Bull. hell.
 XLIX 364. Rostowzew, Ant. Decorat. Maler. Südrusslands 52. Lehner

Bonn. Jahrb. 128,55) παρά τό Issitlii (Arch. Anz. 1910,401) παρά τό Raazgrad (Arch. Anz. 1922,202). ~~Πρβλ~~ Kazarow ~~ΕΟΣ~~ ~~XXIII~~ 297, Rostowzew, Gesell. z. Wirtsch. im Röm. Kaiserr. I 375. v. Merklin, Arch. Jahrb. 48,84. Ταμάρια κοσμημάτων τετρατρόχου ἀμάξης εὐρέθησαν ὁμοῦ μέ τά ὅσα ^{ἴσο} ἄλλων παρά τό Μογκίλοβο περ. Ούκραν, ἡ δημοσίευσεν ὁ Diakovitsch εἰς GBPI 1923,163 πρβλ. ΒΙΑΒ II 214. Εἶνε αξιοπαρατήρητον ὅτι αἱ χρησιμοποιούμεναι μορφαί διὰ τήν διακόσμησιν τῆς ἀμάξης πολλαπλῶς εἶνε παρμέναι ἀπό τόν κύκλον τοῦ Διονύσου· διὰ τās ἀμάξας ἀπό ἄργιλλον τῶν τάφων τῆς 2-4 ἐκ. μ.Χ. πρβλ. Seure, Rev. Arch. 1925 II 3.

Ἡ ταφή τῶν νεκρῶν κατά τούς ρωμαϊκοὺς χρόνους δεικνύει ἐν γένει πολλὰς ποικιλίας, ἐδῶ δίδω μερικά παραδείγματα.

Τύμβος ἀνατολικῶς τοῦ Dzambastere παρά τήν Φ/πολιν, τῆς I ἐκ. μ.Χ. Ὁ νεκρικός θάλαμος ἀνακλίνεται ἀπό ὀγκολίθους καί ἀπό ἐπάνω μέ μίαν σειράν ἀπό πλίνθους, οὐκ ἐκτεταμένος ὁμοίως μέ ὀγκολίθους. Οἱ ἐσωτερικοί τοῖχοι σωβατισμένοι. Ἡ κεφαλή τῆς καύσεως ἔκειτο ἔξω τοῦ τάφου: πλησίον τῆς βορείου πλευράς του: αὐτόθι εὐρέθησαν ὑπολείμματα καμένου νεκροῦ, ἀπὸ ξύλου, σιδερένια καρφιά καί σπασμένα ^{ταμάρια} ἀγγεῖα ἀπὸ ἄργιλλον. Εἰς τόν νεκρικόν θάλαμον μάλιστα εὐρέθησαν 4 σιδηραὶ αἰχραὶ ἀκοντίων, 2 κέντρα ἀσπίδος, 2 σιδηραὶ κοῦλαι, κοσμημέναι μέ ἀνάγλυφα, σιδηροῦν κράνος, ἐλάσματα χρυσοῦ ἀπό στέφανον, χρυσοῦν δακτυλίδιον, ἀγγεῖα ἀπὸ ἄργιλλον, γυαλιά κλπ. Ἀξία ἰδιαίτερας προσοχῆς εἶνε μία προσωπὴς ἀπὸ ἔλασμα ἀνδρός (Diakovitsch, Sbornik XXII-XXIII 1, Filov, GBPI 1923,139. Tackenberg, ΒΙΑΒ V 270).

Εἰς τήν Φ/πολιν εἰς τήν δυτικὴν κατωφείαν τοῦ τύμβου Bunatdzik ἀνεκαλύφθη πτωχικὴ νεκρόπολις τῆς 2-4 ἐκ. μ.Χ.

Μίαν κατηγορίαν σχηματίζουν οἱ τάφοι, οἱ κτισμένοι ἀπὸ πλίνθους καί μέ τοιοῦτους σφραγιζόμενοι καί σκεπασμένοι μέ πέτρινες πλάκες. Ἄλλοι τάφοι κτισμένοι μέ μεγάλους καμπυλωτοὺς πλίνθους, κείν-

ται ἀπ' εὐθείας ἐπὶ λειαθένης ἐπιφανείας τοῦ βράχου. Ἕτεροι τάφοι ἐμφανίζουσιν ἐντὸς τοῦ ἐδάφους σκαμμένα ἀκανόνιστα ὀρύγματα, κεκαλυμμένα μέ πέτρινες πλάκες. Ξεχωριστῆς μορφῆς ἦτο ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀκολούθου τάφου. Ἐπὶ τῆς βάσεως, μήκ. 2μ. πλάτ. 1,20 μ. ἐκτισμένης ἀπὸ πλίνθους καὶ ἀμμοκονίαν ἦσαν τοποθετημένοι δύο νεκροί, ὁ ἓνας πλησίον τοῦ ἄλλου, σκεπασμένοι μέ χῶμα καὶ ἀπὸ ἐπάνω καλυμμένοι ἀπὸ καμπυλωτά κεραμίδια (Diakonitsch BIAB I 45). Πτωχικός τύμος τῆς 2-4 ἐκ. μ.Χ. εὐρέθη εἰς τὰ ἀμέσως πέρα τῆς Φ/πόλεως, τὸν περιγράφει ὁ Diakonitsch, GBPI 1930, 195.

Ὁ τούμουλος "Gorna-Mogila" παρὰ τὸ Belozeh (περ. Φ/πόλεως) τῆς I ἐκ. μ.Χ. περιέχει ὡσαύτως τάφον οσοῶν μέ ἀγγεῖα ἀπὸ ἄργιλλον, μία λυχινίαν ἀπὸ ὀρείχαλκον, σπασμένα κομμάτια ἀπὸ σιδηρὰς αἰχμὰς ἀκοντίων καὶ ἀγγεῖα ἀπὸ ὀρείχαλκον, ραβδωτὴν λαβὴν ἀπὸ ὀρείχαλκον μέ κεφαλὴν κριοῦ ἴσως ἀπὸ Ρακεζι (ἡ κεφαλὴ τοῦ Πριάπου (πιθανῶς ἀπὸ κόσμημα ἀΐαξης). Βίφος μέ σιδηρὰν θήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἄνω μέρος τῆς ἐμπροστίας πλευρᾶς εἶνε στρωμένο μέ ἔλμα ἀργύρου τρυπητοῦ, Bulgarisch Gold, φυλλάδια χρυσοῦ ἀπὸ στέφανον κλπ. GBPI 1926, 65. Tackenberg, BIAB V 270).

Τὰ κτερίσματα περικλῶν ὄχι τεχνικῶς ἐξερευνηθέντων τύμβων τῆς 2-3 ἐκ.μ.Χ. περιγράφει ὁ Welkow BIAB V 15. Τύμβους τῆς 2-3 ἐκ.μ.Χ. ἀποκλειστικῶς μέ ἀποτέφρωσιν περιέχει ἡ νεκρόπολις παρὰ τὸ Ugar'din (περ. Lovec εἰς τὴν Β. Βουλγαρίαν). Welkow Ἀποικισμοὶ εἰς τὴν περιὸχὴν τοῦ ποταμοῦ Vit 28 (βουλγ.) Τύμβους μέ ταφὴν οσοῶν παρὰ τὴν Μουσαθένην (περ. Kundil) περιγράφει ὁ Ivanov BIAB 1 166. Kazanov, Beitr. 88. Γύρω ἐνός ἄλλου τύμβου, εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ἀνεκαλύφθη τὸ δάπεδον ἐνός οἰκοδομικοῦ ἔργου (πιθανόν ναοῦ) 12x9 μ. κτισμένο μέ κοφτερὰς πέτρας καὶ στρωμένο μέ πλίνθους, εἰς τὸ μέσον τῆς βορείου πλευρᾶς του ἔκειντο μερικοὶ κυβοίλοι ἀπὸ γρανίτην σχηματίζοντες τετράγωνον 4x2 μ. Κάτωθεν τοῦ δαπέδου αὐτοῦ εὐρίσκετο ὀρθογωνικὸν οἰκοδόμημα μέ τρία ἀ τμήματα, εἰς τὸ πρῶτον τμήμα εὐρέθη ὀρθογώνιος νεκρικός θάλαμος

Chron.d'Orient 258- Νεκρικός θάλαμος μήκους 2,60 μ. πλάτους 1,30 μ. καί ὕψους 1,30 μ. κτισμένος ἀπὸ πέτρες, μὲ θόλον ἀπὸ πλίνθων, τὸ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ κεραμίδια, ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν βορειανατολικὴν κατωφείαν μεγάλου τύμβου, κειμένου ἀνατολικῶς τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως. Καθὼς φαίνεται, ὁ τάφος ἠνοίχθη καὶ ἀνεσκάφη ἤδη ἐνωρίτερον. Εἰς τὴν ἀνωἐπιφάνειαν τοῦ αὐτοῦ τύμβου, εἰς βάθος δύο μέτρων, κατὰ τὸ 1915, ἀνεσύρθησαν κατὰ τὰς ἐργασίας ὀχυρωματικῶν τῶν τάφων, τρεῖς τάφοι στρωμένοι μὲ πέτρινες πλάκες, προσανατολισμένοι ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς. Κεφαλὴ εἰς τὴν δύσιν. Ὁ πρῶτος τάφος περιέχει σκελετόν ἀνδρός, παρὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν ἀγγεῖον ἀπὸ ἄργιλλον, δύο λυχναί ἀπὸ ἄργιλλον καὶ ἡ βάσις ἐνός ἀποφρέως ἀπὸ ἄργιλλον, 2 λυχνίας ἀπὸ ἄργιλλον καὶ 2 ὀρειχάλκινα βραχιόλια/καὶ εἰς τὸν τρίτον, τάφον παιδίου, εὐρέθησαν κτερίσματα οὐκ ἠδύνατο νὰ ἐξακριβωθῇ B IAB VI 167).

Τὸ παρὰ τὴν Lăzne Μαυρολεῖον τῆς 2 ἐκ.μ.Χ. (περ. Loveč εἰς τὴν Β. Βουλγαρίαν) ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑνὸς οἰκοδόμημα σχήματος ναοῦ καὶ ἑνὰ ὑπόγειον θάλαμον, Filow; Arch. 1913, 350. Ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους προέρχεται τὸ ἐνδιαφέρον Μαυρολεῖον μὲ πλούσια κτερίσματα παρὰ τὸ Balčik (Διονυσιοῦπολις) Skopje, Oesterr. Jahresh. XV παράρτ. 101, B IAB VI 58, Tafel 1, La cită Dionysiopolis. Ὑπόγειος τάφος μετὰ ταφῆς, παρὰ τοὺς ἀσφάλτας τῆς 2. ἐκ. μ.Χ. Severeanu, Bull. soc. numism. roumaine XXIII, 3.

Ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Stradza περ. Iambol εὐρέθησαν δύο μεγάλοι τύμβοι, ἐκ τῶν ὁποίων, ὁ ἑνας ἀπεκόπη κατὰ τὰς χωματουργικὰς ἔργα: ἡ τοχάτως ἀνακαλυφθεῖσα κρύπτη, ἐκτισμένη ἀπὸ πλίνθους καὶ ἀπὸ ἑνὸς στρώματος ἀπὸ λεγ. λίθους, κατεστράφη κατὰ τὰς ἐργασίας. Ἀπογραφή: ὀρειχαλκὴν κανάτα, ὀρειχαλκὴν λυχνία, ὀρειχαλκὴν ἀγγεῖον ἀπὸ ὀρείχαλκον, ὀρειχαλκὴν λυχνία, ὀρειχαλκὴν ἀγγεῖον εἰς πορφὴν προτομῆς, χαλκὴν οἶνοχόη 2 στρίγίλη, χαλκὴν χειμῶνα, σιδηροῦν κλειόμενον κάθισμα, μικροὶ μαριάρينوι κόπανοι. Ὁ τάφος εἶνε πιθανόν τῆς 2 ἐκ.μ. X. Dimitrov B IAB VII 386. Πρβλ. τὰ εὐρήματα ἀπὸ τὸν τάφον παρὰ τὸ Uzun

en1-K81 περ. Μπουράς ΒΙΑΒΥ 83 αρ. 13.

Πλησίον τοῦ χωρίου Saraja (περ. Τατάρ-Παζαρδζικίου) κατά τό ἔτος 1930 ἡνοίχθη τῦμβος ἀπό ἀρχαιοκαπήλους, ὅπου ἦλθον εἰς φῶς τά κοσμήματα ἐξελίνου κυτίου Kazanov GBPI 1930, 211.

Ὁρθογώνιος νεκρικός θάλαμος ἐκτισμένος ἀπὸ πλίνθους, μὲ ἡμι-
κυλινδρὸν θόλον παρὰ τὴν Ratiaria, Spissanie LXXI 853 (βουλγ.)
Thrace
Seure Arch. II 1 150. ~~Ὁρθογώνιος~~ νεκρικός θάλαμος ἀπὸ ἀσβεστολιθι-
κῆς πλᾶκες μετὰ ταφῆς, μῆκος 1,90 μ. πλάτος 0,90μ. βάθος 0,85μ.
καλυμμένος μὲ μίαν πετρίνην πλᾶκα, προσανατολισμένος ἐξ ἀνατολῶν
πρὸς δυσμᾶς, ἀπεκαλύφθη ἀπὸ ἀρχαιοκαπήλους, πλησίον τοῦ Razgrad
Ἐκ τῶν κτερισμάτων ἐσώθησαν μόνον 2 ἀγγεῖα ἀπὸ ἄργιλλον 1 ὑάλι-
νον φιαλίδιον, σφαιρίδιον ἀμεθύστου ἀπὸ ἐρυθρῶν καὶ μερικὰ
φυλλάδια χρυσοῦ (Javashov, Razgrad 1 58 (βουλγ.) Ἐκκαφαί τάφων πα-
ρὰ τὸ Dikili-Tas εἰς τὴν οὐβουλγικὴν παραλίαν, Kazanow, Arch. Ann. 1918
52.

Εἰς τὰς νεκροπόλεις τῶν ρωμαϊκῶν ἀποικισμῶν συναντῶμεν συχνά-
κις τάφους εἰς πετρίνας σαρκοφάγους μνημονεύω π.χ. τὴν σαρκοφάγον
ἀπὸ τὴν Ratlarie ἐλλοφαντολικοῦ τύπου, κοσμημένην μεταξὺ ἄλλων
καὶ μὲ ἓνα ἀνάγλυφον τοῦ θρακὸς Ἡρώος (B 3 B 1 8. Rev. Arch. 1912 13 1
61). Ὁ Ἡρῶς καθίστανεται ἐπίσης εἰς τὴν σαρκοφάγον τοῦ ἀνωτέρω
μνημονευθέντος Μανσολείου τοῦ Lazene, Arch. Anz. 1912, 573 πρβλ. Arch.
Anz. 1926-25. Εἰς πετρίνην σαρκοφάγον ἀνακαλυφθεῖσαν 2 χμ. νοτιανατο-
λικῶς τῆς Oesens (σήμερον Gigen) εὐρέθη μόνον ἓνας σκελετός χωρὶς
κτερίσματα ἔξω τῆς σαρκοφάγου, πλησίον τῆς βορείας πλευρᾶς του,
εὐρέθη τὸ ὀρειχάλκινον κόσμημα ἑνὸς ξυλίνου κιβωτιδίου, B 3 B VI
165 εἰκ. 167.

Κατά τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους ἐμφανίζονται τάφοι καλυμμένοι με
στέγην ἀπὸ μεγάλα κάπως καμπυλωτά κεραμίδια.

Τοιοῦτοι τάφοι ἀνεκαλύφθησαν τελευταίως εἰς τὴν Φιλιππούπολιν
(ΒΙΑΒ I 4I) καὶ τὴν Oescus (ΒΙΑΒ VI I27). Νεκρόπολιν μὲ παρομοίους
τάφους ἐπὶ 5-6 ἐκ. χ. ἀπέμαζα παρὰ τὴν Σερανακά-Βανκά (Γερμα-
νία) πρὸ πρυμνα δ.χ. Μητρίτσκι, BS AB II 185

καὶ οὐχὶ ἐπιστημονικῶς ἐξηκριβωμένας. Πρῶτον ἀσάφεια κατὰ
τὰ τελευταῖα χρόνια ἐγένετο μεθοδικὴ ἀνασκαφὴ τῶν τόμους, τὸ μέχρι
σήμερον ὅμως παρουσιασθέν καὶ ἐξακριβωθέν ὕλικόν δὲν εἶναι ἐπαρκές,
διὰ τὴν γνωρίσασθαι τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς κατασκευῆς τῶν τάφων
καὶ τῶν συνηθειῶν τῆς ταφῆς. Πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ νὰ δῶμεν αὐτοὶ
κατάλογον τῶν πλεονεκτήτων εὐρημάτων (πρβλ. *Vulpe, l'âge de fer dans
les régions France 24*).

Ὁ πλέον ἐνδιαφέρον τόπος "Κωνσταντίνος" παρὰ τὸ Duranli
περ. Φιλίππουπόλεως, δυστυχῆς κατεστράφη ὁλοτελῆς ἀπὸ τοὺς φίλους τῶν
τάβων (θησαυρολόγους), διὰ τὸ περιεχόμενον βλ. Dimitrova BTAB
III 111 Filov αὐτ. IV 27. Rostov Revel Kondakov 24, Sky
Thien u. der Basprovo 136 Doelze 1784C IV Taf. 105 106.
Κατὰ τὴν ἀνάσκαφίν τοῦ τύμβου ἀπεκαλύφθη μεγάλος ἀριθμὸς κεραμικῶν
βόθρων διαφόρου μεγέθους, μετὰ τὴν κορυφὴν διευθυνομένην πρὸς τὰ ἄνα
(διάμετρος καὶ ὕψος 0,50-2,30 μ.) εἰς ἓνα ἐκ αὐτῶν τῶν βόθρων, κτι-
σμένον ἀπὸ βροῦς πλίνθους εὐρέσθησαν ὀστᾶ χόιρου.

Κατά τό 1929 ἀνεκαίρθη πλησίον τοῦ Κυκκονοβίου ὁ ἐπονομαζόμενος Βασανολοβία, ὁ ὁποῖος εἶχε διάμετρον 35 μ. καί ύψος 6 μ. Εἰς τό μέσον τοῦ τύμβου 2 μ. κάτωθεν τῆς ἀντιπιφανείας, ἀνεκαλύφθη ψευδιαστήριον, ὁμοίον τῶν βόθρων τοῦ Κυκκονοβίου αὐτό περιεῖχε μαλακό χῶμα καί συντρίμματα ἀχρηματίστην ἀγγείων ἀπό ἀργιλλῶν ἐγχερίου ἐργασίας. Κάτω τοῦ βόθρου ἀνεκαλύφθησαν

καί "ένα ἀχρεωάτιστον μέ διπλὴν λαβὴν ἀγγεῖον ἀπὸ ἄργιλλον
ἐγχερίου ἐργασίας. Ὁ τάφος ἔκειτο περίπου 2 μ. κάτω τοῦ δαπέδου τοῦ
τύμβου· κατὰ πρῶτον διέκρινε τις ὄρθογώνιον θάβρον 3x2 μ. ἵστάμενον
μόνον εἰς τὸν θάλαμον τοῦ τάφου (1,80 1,10 μ.) κατασκευασμένον ἀπὸ
τετραγώνους λίθους, οἱ ὅποιοι ἦσαν λεῖτοι μόνον ἀπὸ τὴν μέση περιὰ, κα
μέ ξυλίνους δοκοὺς σκεπασμένους. Εἰς τὸ δυτικόν ἡμισυ τοῦ τάφου ἔκει
το ἕνας ὄρειχάλκινος θῦρας, δύο σιδηραὶ αἰχμαὶ ἀκοντίων,
τὸ ἅν μέρος , 40 ὄρειχάλκιναι αἰχμαὶ βελῶν τοιπλα

ρου μορφής, όρειχαλκίνη ύδρία, όρειχαλκινον δοχετον με μεγάλο στόμιον
έντός του όποιου εύρίσκετο όρειχαλκίνη κούπα με λαβήν όρειχαλκινος
κάδος με δύο λαβάς, όρειχαλκίνη λεκάνη έντός της όποιας έκκειντο 4 άρ-
γυρά δοχετα, ήτοι κούπα με μίαν λαβήν, ένα έν μέρει επίχυστον φυτόν
άποπερατούμενον κάτω με τό εμπρόσθιον μέρος άλόγου· κύλιξ με δύο λαβάς
του όποιου τό έσωτερικόν είχε κοτηγμένον με χαραγμένην καί επίχυστον
εικόνα γυναικείας μορφής Ιππευούσης επί άκτής (Εελήνη)· τέλος

graphische
Skizze

έν τῷ όποιῳ έκκειντο καρχήνα όπτα· ή περιφέρεια του όπτα-
κου απεικονίζει παράστασιν εις την όποιαν συμμετέ-
χουν τέσσαρα τέθριππα. Όλα τά άργυρά άγγετα φέρουν/έγχαραγμένον θρα-
κικόν όνομα ΔΑΔΑΛΕΜΕ, πιθανόν τό όνομα του κατόχου. Πρός τούτοις εύ-
ρέθησαν εις τό τάφον, 2 άττικά άνάγλυροι ύδρίαί καί κύλιξ από άργιλ-
λον με μίαν λαβήν, στιλβωμένος με μαύρον· χρυσή πλάξ στήθους από λεπ-
πτόν λευκοσίδηρον με άνάγλυρον λέοντος βαρβαρικῆς επιδράσεως εύρέθη
επί θόρακος κείμενον. Ό τάφος ανήκει εις τό τέλος της 5. εκ. ή εις
τάς πρώτας δεκαετηρίδας της 4. εκ. π.Χ.

Πλησίον του *Βασιλίου* άπεκαλύφθησαν 3 μικρότεροι τάφοι
όμοιους με τάφους κατένυν.

Έτερος τύμβος άνεσκάφη τό έτος 1930 εις την περιοχήν "*Μουσική*"
κείμενος, περίπου 1/2 χιλ. δυτικῶς του *Βασιλίου*. " είχε ύψος 4 μ.
διάμετρον 42 μ.. "Αν εις χαμηλόν βάθος εις τό μέσον του τύμβου άνε-
λύθη σκελετόν των μεταρρμαινῶν χρόνων. Ό άρχικός τάφος έκκειτο κάτω
του τύμβου καί είχε την μορφήν ούχί συμπληρωμένου τετραγώνου τάφου.
Μήκος 3,40 μ. πλάτος 2 μ. βάθος 1,5μ., εις τόν όποιον ό νεκρός, πι-
θανόν, ήτο τοποθετημένος έντός ξυλίνου . Περίπου 20 μ. ά-
νωθεν του τάφου εξηκριβώθησαν υπόλοιπα από στάχτες καί άνδρακας (πι-
θανόν μεταγενέστεραι θυσίαι). Ό μεγαλειότερος αριθμός των παραπληρω-
μάτων εύρίσκετο περί την κεφαλήν του νεκρού, άγγετον από άργιλλαν
εύρέθη παρά τούς πόδας. Συνελέγησαν τά ακόλουθα αντικείμενα. Θόρακες
από έλασμα χρυσού, των όποιων τά περιθήρια είχε κοτηγμένα
με 16 εικόνas πτηνῶν πολύ καλλιτεχνικάs - τρία

Holzger

χρυσά φυλλάδια ορειχάλκου, έγχυρην εργασιές, εκ των οποίων δυο
 έφερον άργυράς άλυτίδας και εύρίσκοντο εις τά δύο άκρα του θώρα-
 κος, εκ του όποιου φανερόν γίνεται, ότι με τά φυλλάδια προσπάπτετο
 ό θώραξ επί των ένδυμάτων του νεκρού. 20 χρυσά σπαιροειδή κρημα-
 στάρια άλυτίδας λαιμοσ, 19 μεγάλα μαργαριτάρια, 10 χρυσά κυκλοει-
 δή σκουλαρίκια και 2 άλλα σκουλαρίκια με γυριτμένες τάς άκρας,
 άργυρά ^{1^ο}

ophthalmo-chale

^{1^ο} *isid. isid.*

εύρίσκετο κατά τό άνοιγμα του τά-
 φου εις τό χεῖλος ορειχάλκινος ύδρίας (τριβλ. τό ορειχάλκινον πι-
 νάκιον από τό *Scharla-dere, Keszten, ant. aug. 1921, 246*)· εις τόν ^{πλευρόν} τ
 άνω μέρος άγαλματίου, άττικός ανάγλυφος άμφορεύς· γυαλισμένον ^{πινάκιον}
 κιον με δύο λαβάς, μικρά, χωρίς λαβήν, από άργιλλον, ύδρία (τεφο-
 δόχη) έγχυρίου εργασίας· τρία μικρά άντικείμενα από άργιλλον άσα-
 φους προορισμού· τρεις μικραί οίνοχοαι από χρωματισμένον γυαλί· έ-
 πτά φιαλίδια από άλάβαστρον και μικρά κοσμήματα από διαφόρους ύλας.
 'Ο τάφος χρονολογητέος τό πολύ εις τάς πρώτας δεκαετηρίδας της 5.
 εκ. πρ.Χρ. (*Filow u. Welken, Arch. Jahrb. XLV 281. Rostowzew,*
Skythien I 538).

Κατά την έν συνεχεία έξερεύνησιν της Νεκροπόλεως παρά τό *Dunav*
nlii άνεσκάφησαν τό έτος 1931 και οι ακόλουθοι τύμβοι

α) "*Αλαβουζισκατ Μογίλα*" Διάμετρος 30 μ. ύψος 2,70 μ.

'Η εις τό νοτιοδυτικόν μέρος του τύμβου άποκαλυφθείσα θέσις του τά-
 φου είχε τό σχήμα τετραγώνου λάκκου, μήκους 4,20 μ. πλάτος 3,10 μ.
 βάθος 0,20 μ. εις τό μέσον του οποίου έκείτο δεύτερος τάφος μήκους
 2,50 μ. πλ. 1,45 μ. βάθους 0,35 μ. Τό έσωτερικόν του τελευταίου πε-
 ριεβάλλετο από ξυλίνας δοκούς· ή πεσμένη στέγη θά συνίστατο παρο-
 μοίως από χονδρούς δοκούς. 'Ο τάφος περιείχε τόν σκελετόν γυναικός,
 κεφαλή εις την δύσιν· εις έκάστην πλευράν της κεφαλής εύρίσκοντο
 ανά τέσσερα χρυσά σκουλαρίκια, εις τόν λαιμόν άλυτίδα, συνισταμένη
 από ταινίας καί μαργαρίτας· επί του στήθους εύρίσκετο χρυσοός θώραξ με
 μέγεθμετρικά κοσμήματα βαρβαρικής επιδράσεως· εις την άριστεράν
 χεῖρα εύρέθη χρυσούν δακτυλίδιον με ~~α~~ χαραγμένην εικόνα ιππέως
 και σβυσμένην επιγραφήν. Εις την νοτιοδυτικήν γωνίαν του τάφου εύ-

θη ἀλάβαστρον καὶ ἓνα ἀργυροῦν δοχεῖον ἀνευ λαβῶν. Εἰς τὴν βορειοδυ-
τικὴν γωνίαν ἔκειντο περισσότερα τῶν 50 μικρῶν ἀντικειμένων, ἐντός κα-
νονικοῦ τετραγώνου διακασμημένου: προϊστορικά πέτρινα ἀντικείμενα, μι-
κρά πλάξ ἀπὸ ἄργιλλον, κοσμημένη ἀπὸ 7 σειρές ἀπὸ τρύπες, ἀμφορεὺς
μόνον 0,04 μ. ὕψους, μικρὸν πινάκιον (πιθαρὸν παγινίδια) Bernstein =
Hehlen

) 2 γυάλινα μαργαριτάρια μὲ κυανὰ καὶ κίτρι-
να σχέδια, πινάκια ἀπὸ θαλασσινὰ ὄστρακα, ^{οὐκ ἐκ μὲν γυαλίου} ~~Bernstein = Hehlen~~ κλπ.
Παρὰ τὸν ἀριστερόν ἀγκῶνα τοῦ σκελετοῦ, εὐρέθη ὁ πάτος ἑνὸς πινακίου
βερνικωμένου μὲ μαῦρον. Εἰς τὴν βορειοἀνατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου εὐ-
ρέθησαν συντρίμματα μιᾶς ἀττικῆς ἀναγλύφου ὕδριας, εἰς τὸ στόμιον
τῆς ὁποίας ἔκειτο πινάκιον μαῦρον βερνικωμένον· παρὰ τὴν ὕδριαν εὐρί-
σκετο μικρά ἀργυρά κτένα. Εἰς τὴν στραιβάδα πάντ' ἀπὸ τὸν τάφον εὐρέ-
θησαν συντρίμματα ἀμφορέων ἀπὸ ἄργιλλον. Ὁ τάφος ἀνήκει εἰς τὴν 5
ἐκ. πρ.Χρ.

β) "Sokriskata Mogila" ὕψος 8 μ., διάμετρος τῆς βάσεως 50 μ.
Εἰς βάθος 3 μέτρων κάτωθεν τῆς κορυφῆς τοῦ τύμβου καὶ 4 μ. νοτιοδυ-
τικῶς τοῦ κέντρου τοῦ εὐρέθη σαρκοφάγος ἀπὸ ἀμρίτην, εἰς τὸ ἐσωτερι-
κὸν μῆκος 1,80 μ. πλάτους 0,77 μ. καὶ βάθους 0,98 μ. ὁ ὁποῖος περι-
εῖχε τὰ κεκαμμένα ὀστά καὶ ξύλινα τεμάχια μιᾶς κλίνης. Ὡς προσαρτή-
ματα εὐρέθησαν· ἀνάγλυφος λήκυθος, σιδηροῦν δακτυλίδιον καὶ σιδηροῦν
ἀντικείμενον. Ὁ τάφος χρονολογεῖται ^{ἕως} ἀπὸ
τὸ πρῶτον ἡμίσυ τῆς 5 ἐκ. πρ.Χρ.

γ) "Lelemta Mogila" ὕψος 7 μ. διάμετρος τῆς βάσεως 45 μ.
Οἱ πλευρές τοῦ τετραγώνου νεκρικοῦ θαλάμου, μήκους 2,33 μ. πλάτους
1,08 μ. βάθους 1,11 μ. ἦσαν κτισμένοι ἀπὸ δικλῆν σειρὰν τετραγώνων
λίθων, τὸ ἔδαφος ἐστρωμένον μὲ 4 πέτρινες πλάκες, τὸ σκέπασμα συνί-
στατο ἀπὸ 6 πέτρινες πλάκες, σχηματιζούσας ἀέθρα· εἰς τὸ μέσον τοῦ
δυτικοῦ ἡμίσους τοῦ τάφου ἔκειντο τὰ κεκαμμένα ὑπόλοιπα τοῦ νεκροῦ·
πρὸς τούτοις δύο χρυσοῖ ὀφθαλμοὶ, διακοσμημένοι μὲ

σμήματα βαρβαρικής τεχνοτροπίας καὶ χρυσοῦν δακτυλίδιον με ἐγχαρά-
 γμένην εἰκόνα ἱππέως καὶ τὴν ἐπιγραφὴν Σ κ υ θ ο δ ο κ ο . Ὅμοιως
 εἰς αὐτὸ τὸ ἥμισυ τοῦ τάφου παρὰ τὸν δυτικὸν τοῖχον ἔκειτο σπαθὴ με
 λαβὴν ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν ^{ῥαβδοντῶ} σιδηρᾶς αἰχμῆς
 ἀκοντίου, παρὰ τὸν δυτικὸν τοῖχον, σιδηρᾶ ζώνη, ἥτις ἀποτελεῖται ἀ-
 πό μερικὰ φύλλα προσκεκολλημένα ἐπὶ βάσεως. Εἰς τὴν βορειοανατολικὴν
 γωνίαν τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου εὐρέθη ὀρειχαλκίνη ὕδρια, τῆς ὁποίας τὸ
 στόμιον ἐκαλύπτετο ἀπὸ σιδηροῦν κάνθαρον. Παρὰ τὴν ὕδριαν, πλησίον
 τοῦ δυτικοῦ τοῖχου, ἔκειτο δεύτερος κάνθαρος ἀπὸ ἀργύρου με χαρα-
 γμένας καὶ ἐπιχρυσωμένας παραστάσεις, ἀπὸ διονυσιακᾶς σκηνᾶς, δεξιᾷ
 τῆς ὕδριδος ἔκειντο τεράχια περικεφαλαίως ἀπὸ δέρμα καὶ ὀρειχαλκον
 καὶ παραπλεύρως 8 ἀργυρᾶ ἐπιχρυσωμένα πλακίδια με

ἀναγλύφον παραστάσεων *Gorgoneion*

] *quadrige*

[ ] με Ν ί κ η ν . κεφαλαὶ λεόντων. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλά-
 μου εὐρέθησαν ὑπόλοιπα κωνοειδοποιημένου πορφυροῦ ὑφάσματος, διακο-
 σμημένου με κιτρινόχρυσα κασμημένα καὶ χρυσᾶς κλωστῆς. Πιθανόν τὸ
 ὑφασμα αὐτὸ, κατὰ τὴν ταφὴν, νά ἐπετέθη ἐπὶ τῶν προσαρτημάτων. Ἀπὸ
 τὰ ἔξω τοῦ τάφου χύματα ἦλθον εἰς φῶς σπασμένον τεράχιον ληκύθου, τε-
 λευταίου εἶδους. Ὁ τάφος χρονολογητέος ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς 5 ἐκ. πρ. Χ.
 = πρβλ. *Filow BIAH VII* 217.

Ἄλλος συλημένος ἦδη, πολὺ πρότερον, νεκρικός θάλαμος με προθάλαμον
 ἀνοικοδομημένον ὁμοίως ἀπὸ τετραγωνικοὺς ἀσβεστολίθους ἀνεκαλύφθη εἰς
 τύμβον παρὰ τὸ Σταγνονο (πρὸ Φ/πόλεως). Οἱ τοῖχοι τοῦ
 θαλάμου εἶναι ἐπιχρισμένοι με ἀμμοκονίαν καὶ δεικνύουν ἴχνοι ἐπιχρ-
 ματισμοῦ (*Weltkow, Sbornik, Diakonitsch* 171)

Τύμβος παρὰ τὸ χωρίον Δαλβορὰι , βορειοανατολικῶς τῆς Στάρα-
 Ζαγοράς. Ὁ νεκρικός θάλαμος μήκους 2,35 ὕψους 1,50 πλάτους 1,70 μ.
 κτισμένος ἀπὸ τετραγώνους ἀσβεστολίθους, κεκαλυμμένους ἀπὸ πλάκες, οἱ
 ὁποῖες σχηματίζουν ἀέθριον. Ὁ νεκρὸς ἔκειτο με τὸ κεφάλι πρὸς δυσμὰς
 ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας πλευρᾶς τοῦ ὀρειχαλκίνου θύρακος, ἔκειτο χρυσοῦν

Ректорде

Ι. Παρά τούς πόδας εὐρέθησαν 1 χρυσόστατης

ἀπὸ σίδηρο, 5 δοχεῖα ἀπὸ ἄργιλλον, 3 ὀρειχάλκινοι καὶ 3 ἄργυροὶ κύλικες
2 αἰχμαὶ ἀκοντίων, σπασμένα κύλινα κομπάρια. Ὁρειχάλκινον ἀγγεῖον
δεικνύει τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ τὸ ὅμοιον ὅτιον, εἰς τὸ παράδειγμα ἀπὸ
τὸν τάφον τοῦ Εζετονο (Β54Β III 207 εἰν. 144, Filow, Arch. ~~Ant.~~

некрополе bei Trebenitzschle 74 4. 94) καὶ ἔ-
τερον ἀπὸ τὸν τύμβον παρὰ τὸ Ajaslar (ΒΙΑΒ V 50 εἰκ. 72) τὸ Ректорде

ἀπὸ ἐλάσματα χρυσοῦ εἶναι κοσμημένον ἀπὸ χαραγμένας κεφαλὰς λεόντων,
κύκλους, φιδόκους κλπ. Ἀμφότεροι οἱ ἄργυροὶ κύλικες εἶναι τῆς αὐτῆς
μορφῆς ὡς τὸ παράδειγμα ἀπὸ τὸ Trebenitzschle . Filow π1

ἀρ. 36 Τὸ περιεχόμενον τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1879 ἀνακαλυφθέντος τάφου
μετεφέρθη εἰς τὴν Πετρούπολιν (A. Prochorov, Bulgar. Ausgrabungen
in der Nähe von Esik-Zigara, Bulgarsteig 1880 εἰκ. Filow BIII
VI 45) προέρχεται, πιθανόν ἀπὸ τὸ δεύτερον "ἡμισυ τῆς 5 ἐκ. πρ. Χρ.
~~καὶ παραγάριας ἐπὶ τοῦ τείλους εὐρίσκετο χρυσοῦς θάλας με γεωμετρι-~~
~~κά κοσμήματα~~

Τύμβος παρὰ τὸ Σεοκίσεω (περ. Συμεν, εἰς τὴν βορειανατο-
λικὴν Βουλγαρίαν) τῆς 4ης ἐκ. π.Χ.. Ὁ ὀρθογώνιος νεκρικός θάλαμος
1,90x0,75, βάθους 1μ. κτισμένος με πέτρινες πλάκες καὶ με τοιαύτας
κεκαλυμμένος, τὸ ἔδαφος ἐστρωμένον με μικρὰς πετρίνας πλάκας. Εἰς
τὸν θάλαμον κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν ἀπέκειντο τὰ παραπληρώματα . 2
ἀμφορεῖς ἀπὸ ἄργιλλον, ἐγχερίου ἐργασίας, 2 σχήματος ἀγκυῖ ἀγγεῖα
ἀπὸ ἄργιλλον, 1 ὀρειχάλκινος κάδος με δύο λαβὰς, 2 ἀγγεῖα κόκκινα
ἀπὸ ἄργιλλον, μαύρη κανάτα ἀπὸ ἄργιλλον, ὀρειχάλκινος
κανάτα ἀπὸ ὀρειχάλκινον, τετράχιον ἄργυροῦ δοχεῖον, ὑπόλοιπον ἀπὸ
αἰχμὴν ἀκοντίου ἢ ξίφους. Εἰς τὸ βόρειον ἡμισυ τοῦ τάφου εὐρέθησαν
ὑπόλοιπα κεκαμμένων ὁστέων με συντρίμματα ἐγχερῶν ἀγγείων ἀπὸ ἄρ-
γιλλον. Ἐξ τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου παρά τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν εὐ-
ρέθησαν δύο ὀρειχάλκιναι αἰχμαὶ βελῶν.

Τύμβος παρά τὸ Winkler περ. Exkavacija εἰς τὴν Β.
Βουλγαρίαν, τῆς 4ης ἐκ. π.Χ. (BIAB ✓ 37) ἠνδύχθη καὶ ἐν γέρει
κατεστράφη ἀπὸ θησαυρολόγους. Ὁ ὀρθογώνιος νεκρικός θάλαμος κατὰ
πρόσωπον κεκαλυμμένος ῥήκους 2,98 μ., πλάτους 1,96 μ., ὕψους 1,29
μ., εἶνε κτιτμένος ἀπὸ τετραγώνους λίθους, οἱ ὅποιοι εἰς τὸ ἑσπε-
ρικὸν βλέπουν. Ὁδὸν, κόσμημα ράβδου καὶ ἀπὸ ἐπάνω μία σπειρά ἀπὸ
σταυρούς, χρωματισμένοι ἀπὸ κόκκινον χρῆμα. Ἡ καταγραφή: ὀρει-
χάλκινα ἀγγεῖα, 1 θέραι καὶ 1 περικεφαλαία ἀπὸ ὀρείχαλκον, κίπρος
καὶ αἰχμαὶ ἀκοντίων ἀπὸ σίδηρον, διακοσμημένα τεμάχια ἀπὸ ὀσποῦν,
ἀρύβαλλος ἀπὸ ὕαλον καὶ τεμάχιον ἀναγλύτου βάβου.

Ἀπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον προέρχεται ὁ τύπος παρά τὸ Ajalar
περ. Πόποβο, ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὁποῦ διεστέθη μέρος ὀδόν.
Welken, BIAB ✓ 50

Διὰ τοὺς ἐπιχρωματισμένους τάφους ἀπὸ τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακε-
δονίαν ὅθι τῆς 3-4 ἐκ. π.Χ. βλ. Radtzow, Journ. hell. Stud. XXXIX
1 523 ff.

Ἡ πενιχρά νεκρόπολις τοῦ Osilovo, περ. Σοφίας, περιέχει
τάφους σκελετῶν καὶ καμένων ἀπότους¹⁹
(Ρορὸν, BIAB I 69). Οἱ τάφοι τῶν καμένων δεικνύουν ὅτι οἱ νε-
κροὶ ἐκαίοντο μὲ τὰ ἐνδύματα, κοσμήματα ἢ ὄπλα, οὕτω καὶ ἐθάπτον-
το. Ὁ τύπος τῆς καύσεως εἶνε συνήθης κτιτμένος μὲ κοφτεῖς πέτρες·
πρὸς τοῦτοις εὐρέθη τύμβος καλυμένος ἀπὸ γῆν, κοφτεῖς πέτρες καὶ

Συναντῶνται ὅμως περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ καμένα ὑπό-
λοιπα τῶν νεκρῶν ἐφυλάττοντο εἰς μικρὸν νεκρικὸν θάλαμον, ἐκτι-
σμένον ἀπὸ κοφτεῖς πέτρες. Εἰς τοὺς τάφους τῶν σκελετῶν ὁ νεκρὸς
κεῖται ὑπτίως ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, αἱ χεῖρες τεταμέναι κατὰ
μῆκος τοῦ σώματος, προσανατολισθένος ἀπὸ βορρᾶς πρὸς
Β.Δ., κεφαλὴ νοτιοανατολικῶς. Ὁ νεκρὸς εἶνε πρᾶγμα κατεσκευασμένον περι-
στοιχισμένος ἀπὸ κοφτεῖς πέτρες καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑψοῦται ὁ τύμβος.
Ἦς προσαρτήματα εὐρέθησαν. Ἀγγεῖον ἀπὸ ἀργίλλον, σιδηρὰ καὶ ὀ-

πριχάλκινα φυλλάδια, σιδηραί λογχοί και υπολοιπα τῶν προφερθέντων
θυσίων (ὁσά βοῦν).

Παρά τὸ Velisko-salo (περ. Вѣтско) εἰς τὴν Β. Βουλγαρίαν)
κεῖται ἐκτεταμένη Νεκρόπολις, ἣτις ἐν μέρει ἐξερευνηθῆ (Foron,
BIAB II 110, Wilke πρὸς Eberl Reallend. Vorz. ^{XIV 175}) ἐν τῇ ὁποίᾳ
ἐξηκριβύθησαν τάφοι σκελετῶν καὶ καμένων* προέρχεται ὁμοίως ἀπὸ
τούς Γ^ο φαίνεται ὅτι οἱ τάφοι σκελετῶν εἶνε
παλαιότεροι καὶ πρέπει ν' ἀποδοθοῦν κυρίως εἰς τοὺς Γ^ο

Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνήκουν καὶ οἱ τύμβοι παρὰ
τὸ Тотос (περ. Туконит εἰς τὴν Β. Βουλγαρίαν) Welkon, Auswies
Illung. im Gebiet des Flußes Vit. 39 (bux.).

^{1^ο Kabanov} Ἀξιοπαρατήρητος εἶνε τύμβος εἰς τὰ Βαλκάνια, περίπου 8 χμ.
βορειανατολικῶς τοῦ ~~Земля~~, οὐχὶ μακρὰν τοῦ Zanera-Sivadei.
ὁ νεκρικός θάλαμος ἤκους 1,95 μ. π. ὕψους 0,55 μ. εἶνε ἐκτεταμένος
ἀπὸ κοφτεῖς πέτρες, τοῦ ὁποίου ἡ στέγη εἶνε ὀλίγον θολωτή. Ἡ κε-
φαλὴ τοῦ σκελετοῦ ἔκειτο πρὸς ἀνατολὰς. εὐρέθησαν μόνον ἀγγεῖον
ἀπὸ ἀργίλλον ἀγκοειδές καὶ φυλλάδια ὀρειχάλκου. (Filov BS4B,
I 155). Εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁ τάφος εἶνε ὁμοίως μετὸν παρὰ
τὸ Bednisko ἀνακαλυφθέντα τάφον, ὅστις προέρχεται ἀπὸ τὴν 4ην
ἐκ. π.Χ. (Filov, Periodičesko Spisanie XCI 1909, 570).

Διὰ τοῦ τύμβον παρὰ τὸ Gernu βλ. Suppl.-Bd. III σελ.
1145, Kabanov, Beitr. 97, διὰ τοὺς τύμβους τοῦ Романовиче, Бу-
диакто, Брезно, Filov, Röm. Mitt. XXVIII. 1897, 174
nishts and Greeks 88. Smythien 1539. Recueil Kondakov 243
Cafem, Monesl. Thrace Γ εἰς τοὺς τάφους εὐρέθησαν καὶ ἱπο-
σκευαί· συναντῶνται συχνά Γ^ο εἰς τοὺς τάφους τῶν Γ^ο

θὰ ἐπεθύμουν νά προσθέσω ὅτι συχνά εἰς σποραδικὰς
τάφους πλουσιωτέρων εὐρέθησαν χρυσοὶ στέφανοι, πλάκες στήθους.
Filov, BS4B II 206. Смолит, Милѣ 63, 124. Велѣ, L'âge
du fer dans les régions Thraes 65.

Τοῦ παρὰ τὴν Ἀπολλώνιαν (Σαζόπολιν) Νεκρόπολιν περιγράφει
ὁ Seure, Rev. arch. 1924 Μικροὶ πέτρινοι τάφοι (Steinkistchen)
115
111

παρά τὴν Μεσημβρίαν, *Kazeron, Athen. Mitt.* XXXVI 309, ΒΙΛΒ VIT 291. Διὰ
τὴν Νεκρόπολιν παρά τὸ *Schlappa-dere, Arch. Anz.* 1918 3, 1924, 345
BSAB VII 40.

Θολυτόν τάφον τῆς 4ης ἐκ. π.Χ. παρὰ τὰς Σαράθας Ἐκκλησίας
(*Dogenbad*) περιγράφει ὁ *Heslik, Ann. Brit. Mus.* ~~VI~~ ^{XV} 76
XVIII 216. εἰς αὐτόν εἶχε προστεθῇ καὶ ἓνα ἄλλο. Διὰ τὸν μεγάλου
ἐνδιαφέροντος θολυτόν τάφον παρά τὸ *Mezerk (ιστ. Sv. Leuzbad)* *h.*
Welkon, Arch. Anz. 1931, 412.

Κατὰ τὸ 1929 ἐξηκριβέθησαν δύο τύμβοι παρά τὸ χωρίον *Indje*
11 χμ. βορειανατολικῶς τοῦ *Sumen*. Ὁ πρῶτος τύμβος ὕψους 4,5 μ.
διαμέτρου 32 μ. περιεῖχε εἰς τὸ κέντρον λείψανον μέ σκελετόν ὄρνιθου
ἀνδρός, τέσσαρα παράπλευρα λείψανα, ἥτοι λείψανον παιδιοῦ, γυναικὸς
μέ σκελετόν χωρίς κεφαλὴν

Οἱ εἰς τὴν ἀνύραλον ἔστιν τεθειμένοι σκελετοὶ ἦσαν χρυσα-
σμένοι μέ κόκκινον γῆν (αἱματίτην), προσαρτήματα δὲν εὑρέθησαν.

Ὁ δεύτερος τύμβος, ὕψους 3,9 μ. διαμέτρου 34 μ. περιεῖχε παρο-
μοίως κεντρικόν λείψανον καὶ δύο παράπλευρα. Εἰς τὸ πρῶτον ἔκειτο τὸ
σῶμα ὑπτίως μέ κομμένα ὄντα τὰ πόδια, ὁ σκελετός ἦτο χρυσατισμένος
κόκκινος. Τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ παράπλευρα λείψανα περιεῖχε σκελετόν παιδιοῦ
τοῦ ὁποίου τὰ ὀστά ἦσαν σκεπασμένα ἀπὸ παχὺ στρώμα αἱματίτου, μεγα-
λείτερον κομμάτι αὐτοῦ τοῦ χρώματος ἔκειτο παρά τὴν κεφαλὴν.. Εἰς
τὸ δεύτερον παρά πλευρον λείψανον ἔκειτο τὸ σῶμα ὑπτίως, μέ τὴν κε-
φαλὴν βορειοδυτικῶς. Τὸ δεξιὸ πόδι συμμαζεμένον, τὸ ἀριστερό τενη-
μένο.